

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget er en følge af det samtidigt fremsatte forslag til værgemålsloven, der skal gennemføre en ny lovgivning til afløsning af de gældende regler i myndighedsloven om umyndiggørelse og værgebeskikkelse m.v. Nærværende lovforslag skal således ses i sammenhæng med forslaget til værgemålsloven.

Lovforslaget indeholder ændringer af love, der hører under Justitsministeriets område. De ændringer i lovgivningen i øvrigt, der er nødvendige, såfremt forslaget til værgemålsloven bliver vedtaget, bør efter Justitsministeriets opfattelse gennemføres samlet, når der er taget stilling til værgemålslovsforslaget. Justitsministeriet vil derfor kontakte de øvrige ministerier om den mest hensigtsmæssige fremgangsmåde ved gennemførelsen af de nødvendige konsekvensændringer.

I det følgende redegøres kort for de gældende regler om umyndighed m.v. i myndighedsloven samt for hovedpunkterne i forslaget til værgemålsloven i det omfang, ændringerne er af betydning for nærværende lovforslag. Der er redegjort mere detaljeret for de gældende regler om umyndiggørelse, lavværgemål m.v. samt for de ændringer, som vedtagelse af forslaget til værgemålsloven indebærer, i bemærkningerne til værgemålslovsforslaget.

2. De gældende regler i myndighedsloven om umyndige m.v.

Efter reglerne i myndighedsloven omfatter udtrykket *umyndige* dels de mindreårige, dvs. børn og unge under 18 år, uanset om den pågældende har indgået ægteskab, og dels personer, der er umyndiggjort i formueretlig henseende efter myndighedslovens § 2 og eventuelt tillige i personlig henseende, jf. myndighedslovens § 46. Personer under lavværgemål, jf. myndighedslovens § 54, anses efter myndighedsloven ikke for umyndige.

Om betingelserne for umyndiggørelse i formueretlig og personlig henseende og for iværksættelse af lavværgemål henvises til de almindelige bemærkninger til værgemålslovsforslaget afsnit 4.1.

Umyndighed som følge af mindreårighed eller formueretlig umyndiggørelse medfører, at den pågældende ikke selv kan råde over sin formue eller forpligte sig ved retshandler. Råderetten tilkommer i stedet værgen, der retligt og faktisk bestyrer den umyndiges formue og repræsenterer den umyndige i økonomiske forhold. Værgens muligheder begrænses dog af, at formuen som hovedregel skal anbringes og bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling. Værgen er undergivet tilsyn af statsamtet. Formueretlig umyndiggørelse skal tinglyses i personbogen, og virkningen af tinglysningen er, at aftaler, der indgås med den umyndiggjorte, er ugyldige.

Personlig umyndiggørelse, der kun kan besluttes, hvis der også træffes afgørelse om formueretlig umyndiggørelse, medfører, at værgen overtager omsorgen for den umyndiggjortes person. Det centrale herved er, at det er værgen, der træffer beslutning om den pågældendes opholdssted og om den pågældendes beskæftigelse, men rækkevidden af den personlige værges adgang til at træffe beslutninger er i øvrigt ikke fuldt ud fastlagt.

Lavværgemål medfører, at den, der er under værgemål, kun kan råde over sin formue eller forpligte sig ved retshandler i forbindelse med sin lavværg, således at disse to i fællesskab må træffe beslutninger om formueadministrationen m.v. Lavværgen er ikke undergivet tilsyn af statsamtet, og reglerne om anbringelse af umyndiges midler gælder heller ikke. Lavværgemål skal dog ligesom formueretlig umyndiggørelse tinglyses i personbogen og på fast ejendom, og tinglysningen har samme retsvirkninger som for umyndiggjorte.

3. Forslaget til værgemålsloven

Forslaget til værgemålsloven indebærer for *mindreårige*, jf. § 1, stk. 1, den ændring, at unge under 18 år, der indgår ægteskab, bliver myndige ved indgåelsen af ægteskab, medmindre statsamtet træffer beslutning om, at den unge fortsat skal være under værgemål efter indgåelsen af ægteskabet indtil sit fyldte 18. år. Unge under 18 år, der har indgået ægteskab, vil således som hovedregel ikke længere være under værgemål. Bestemmelser, der foreskriver vær-